

Plomin

Leży na skraju wzgórza (168 m), nad zatoką Plomin, ok. 12 km na północ od Labina.

Była to osada iliryjska, a w czasach rzymskich ważny port oraz ośrodek handlowy o nazwie *Flanona* (dziś po włosku Fianona). Po II wojnie wieś została opuszczona, gdyż żyli tu głównie Włosi, ale później znów zasiedlona.

Częściowo zachowały się średniowieczne mury obronne (XIII i XIV w.) oraz renesansowe (XVI i XVII).

Fot. Krzysztof Pol

Brama miejska, elewacja północna, powyżej południowa

Na cmentarzu jest kaplica rodu Tonetti, a w **Kršan** ruiny ich zamku. Giovanni Tonetti (1888–1970) – „czerwony baron” – wspierał Republikę Labińską.

Zabudowa powstała na ruinach rzymskich domów. Zachowało się kilka renesansowych i barokowych budynków.

Brama wewnętrzna

Część południowa, za bramą wewnętrzną

Główna ulica

Fot. Jolanta Pol

Późnogotycki kościół św. Jerzego (sv. Jurja Mlađega), inaczej pw. NMP (Blażene Djevice Marije), powstał w 1474 r.

Elewacja północna

Elewacja wschodnia

Dzwonnica i brama miejska, elewacja północna

Inskrypcja na dzwonnicy, elewacja północna

Kartusze herbowe na wschodniej elewacji nawy

To świątynia jednonawowa. W okresie baroku została rozbudowana w kierunku zachodnim.

Fot. Krzysztof Pol

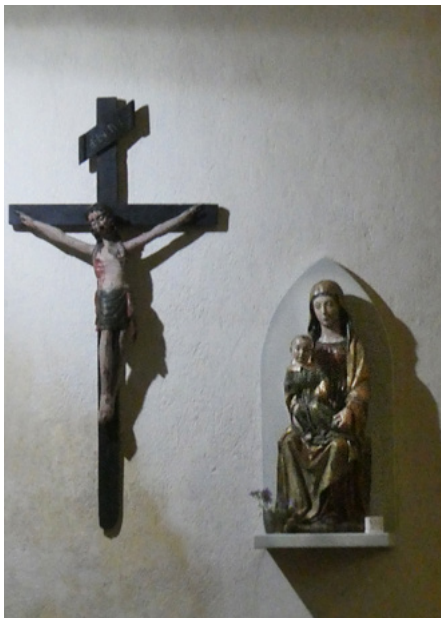
W końcu XX w. (gdy przygotowano do renowacji drewniany ołtarz i odsunięto go od ściany) odkryto fresk z 1475 r. autorstwa Alberta z Konstancji. Przedstawia Maryję z Dzieciątkiem, Jana Chrzciciela, Jana Ewangelistę oraz Kosmę i Damiana, których imiona są zapisane w aureolach głągolicą. Na fresku zapisano też rok powstania i nazwisko artysty.

Zachowały się drewniane figury św. Antoniego, Matki Bożej, św. Rocha i gotycki krucyfiks.

Renesansowy ołtarz główny pochodzi z lat 1641–1648. W dolnej części, z lewej strony, jest figura św. Jerzego na białym koniu.

Fresk (tryptyk) z 1475, autorstwa Alberta z Konstancji

Rzeźby na ścianie południowej, przed prezbiterium

Fragmenty ołtarza głównego, zwanego „złotym ołtarzem” – zwieńczenie (fot. z lewej) i obraz Matki Boskiej, w dolnej części (fot. z prawej)

Fot. Jolanta Pol

Przy kościele znajduje się małe **lapidarium**, z zabytkami archeologicznymi z czasów rzymskich. Znaleźiska archeologiczne sięgają I tysiąclecia p.n.e., a pozostałości osady II tysiąclecia p.n.e.

Fot. Krzysztof Pol

Romański kościół św. Jerzego (sv. Juraj Stari), z jedną z najstarszych zachowanych dzwonnicy na Istrii (15 m), jest z XI w.

Elewacja południowa

Inskrypcja z XI w. na elewacji południowej

Zakrystia, elewacja północna

Fot. Krzysztof Pol

Na elewacji południowej jest kamienna inskrypcja (*Plominski natpis*) z XI w. (fot. obok) – z tekstem, w prawym górnym rogu, pisanym głągolicą (jeden z najstarszych zabytków języka chorwackiego) i płaskorzeźbą mężczyzny w tunice, z gałązką palmową (dawniej sądzono, że przedstawia św. Jerzego, ale to Silvanus, w mitologii rzymskiej bóg lasów i dzikiej przyrody).

W kościele zachował się także XIII-wieczny krucyfiks.

Rozciąga się stąd widok na zatokę Mały Kvarner (Kvarnerić), widać wyspy Cres i Lošinj oraz elektrownię z 340-metrowym kominem (najwyższa konstrukcja w Chorwacji). W XIX w. port, chroniony przed wiatrami przez góry, był pełen żaglowców, połączony regularnymi liniami z Rijeką oraz wyspami Cres i Lošinj.

Fot. Krzysztof Pol

Kościół NMP (z drogi D66); powyżej zatoka Plomin (z murów przy romańskim kościele św. Jerzego)